

5769

	TASTE OF LIMMUD	
--	----------------------------	--

*Tora is de ziel in het lichaam van de joodse gemeenschap;
iedereen die kennis wil nemen van Tora
is welkom met ons te leren.*

Sjabbat 23 mei 2009 / 29 i'jar 5769
Sidra Bemidbar-Sinai, Bemidbar [Numeri] 1:1-4:20
(Tanach blz. 261-270)
Haftara: 1 Kronieken 15:1-15; 15:26-16:4
(Tanach blz. 1728-1730)

*Vertaling: Ted Musaph-Andriessse
Voor het origineel*

zie www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5768/Bamidbar

BEMIDBAR

De sidra van deze week heet Bemidbar en daar deze het begin vormt van het vierde boek van de Tora draagt dit boek dezelfde naam, Bemidbar (het boek wordt Numeri genoemd in het Nederlands).

Als je bedenkt wat een hoofdbreken kost als je de tafelschikking moet maken voor een groot diner ter ere van een choepa of als je je hersens moet breken over de logistiek van de organisatie van een grote conferentie, dan kan je misschien een beetje begrijpen hoe ingewikkeld de organisatie was die in deze sidra wordt beschreven. In het kleinste detail wordt liefdevol beschreven hoeveel mensen er waren in iedere stam en hoe ze geordend werden het kampement rondom de Misjkan (het Heiligdom).

Bemidbar - Charles Heller

Charles Heller is 30 jaar directeur geweest van het koor in de Beth Emeth Synagogue in Toronto, Canada. Hij zit in de redactie van the Journal of Synagogue Music (New York). Zijn laatste boek heet "What To Listen For in Jewish Music" (aanbevolen voor wie in joodse [synagogale] muziek geïnteresseerd is, DL).

Onze sidra is de eerste in het vierde boek van de Tora; het eerste bijzondere woord dat je er tegenkomt is Bemidbar, "In de woestijn" en daaraan ontleen de sidra en het hele boek hun namen. De sidra beschrijft de volkstelling van de mannen van twintig jaar en ouder die plaats vond in het tweede jaar na de uittocht uit Egypte (vandaar de Nederlandse naam Numeri). Nadat in detail de resultaten van de telling van iedere stam worden verteld, noemt de sidra de namen en de plichten van de families van de priesters en van de Levieten (die vrijgesteld waren van de militaire dienstplicht).

Hoofdstuk 3 begint met de woorden: "Dit waren de nakomelingen van Aharon en Mosjee." Rasji vraagt: "Maar waarom worden vervolgens alleen de kinderen van Aharon

genoemd?" en hij geeft zelf het antwoord uit de Talmoed (Sanhedrin 19b): "Ze worden ook de nakomelingen van Mosjee genoemd, omdat hij ze onderrichtte in Tora. Dat leert ons dat wie een kind van zijn medeburger onderwijst, beschouwd wordt alsof dat kind van hem is."

De uittocht uit Egypte was niet zo maar een opstand van slaven, maar een revolutie in onze ideeën over onze relatie tot God en onze medemensen. Hoe kan je een revolutie 3000 jaar gaande houden? We hebben aan de ineensstorting van het communisme in de Sovjet Unie en China gezien, dat het niet met dwang mogelijk is. Wij houden de revolutie gaande door de wijze waarop we onze kinderen opvoeden, te beginnen aan de Sedertafel waar we alle mogelijke trucjes uithalen om de kinderen tot vragen en meedenken te brengen.

Er zijn heel wat prachtige rabbijnse uitspraken over opvoeding. Bijvoorbeeld: "Je mag een les niet onderbreken, zelfs niet voor de komst van de masjiach." En deze: "De wereld wordt in stand gehouden door het ademen van de kinderen." In de joodse traditie is het de plicht van de ouders hun kinderen te onderwijzen. Daarom is de formele aanspraak van de vader: "*avi mori*, mijn vader, mijn leraar" of "*imi morati*, mijn moeder, mijn lerares." Als ouders geen tijd of niet de benodigde kennis hebben hun kinderen te onderwijzen zoals meestal het geval is, dan moeten ze dat aan professionele leraren overlaten. Op een bepaalde manier kunnen die dan als de ouders beschouwd worden.

Degenen die werken met kinderen van minder draagkrachtige ouders herkennen dit gevoel van ouderlijke verantwoordelijkheid heel goed in zichzelf. Ouders die soms twee of drie banen hebben om genoeg te verdienen om het gezin te onderhouden, zien hun kinderen te weinig. Deze moeten zelf maar voor hun ontbijt zorgen en zien dat ze op school komen. Voor zulke kinderen is de leraar een ouder, die niet alleen les geeft, maar ook erop let dat ze eten en hun dag goed indelen. Het is treurig maar waar dat voor dergelijke kinderen uit achterstandsgezinnen de leraar op de middelbare school vaak de laatste persoon in hun leven is, die hen liefdevol verzorgt.

Een andere invalshoek - Kevin Sefton

Nadat ik een paar weken geleden door een lange sidra over de bouw van de Misjkan was geploegd, vroeg ik aan de rabbijn "had het niet wat handiger en duidelijker geweest als de Tora een paar verklarende schetsen had kunnen bevatten? Zijn die er niet omdat de Tora hardop gelezen moet worden of was het omdat het lastiger is diagrammen nauwkeurig weer te geven of zijn die diagrammen misschien verloren gegaan in de loop van de tijd of is het misschien omdat Ikea ons toen nog niet had geleerd hoe je precies plaatjes moet volgen om eruit te komen?" Hij gaf me geen bevredigend antwoord, maar stelde voor dat ik nog maar een biertje moest drinken en er wat meer over nadenken.

Deze week hebben we weer een verhaal waarbij een afbeelding handig geweest zou zijn. Nadat de voltallige gemeenschap van Israel in slagorde is opgesteld om geteld te worden, moeten ze zich rond het kamp bij hun vaandel en herkenningsteken opstellen: sommigen gaan naar het noorden, anderen ernaast, weer anderen moesten als eersten lopen, als tweeden en derden enz. Een klein schema over wie in welke positie zou lopen was wel handig geweest. Ik wond me er een beetje over op, het maakte me nieuwsgierig en ik wilde een kleine pentekening maken als attachment bij deze e mail.

En toen zag ik het antwoord alsof het me aankeek bij het herlezen van deze tekst. Het is de kracht van het woord Bemidbar -In de woestijn- een woord dat zo veel samenvat van de joodse geschiedenis, traditie, verwachting en hoop gedurende heel veel generaties. Een plaatje kan duizend woorden verbeelden, maar in het Jodendom is een woord duizend plaatjes waard.